

**Uitsluitend ingediend via internet**

Aan:  
het ministerie van Buitenlandse Zaken

Den Haag, 18 december 2024

Mijne dames en heren,

Betr.: *Reactie consultatie Wetsvoorstel Internationaal Verantwoord Ondernemen (WIVO)*

Met genoegen laat European Investors-VEB (hierna: de VEB) zich met een reactie aan deze internetconsultatie WIVO horen. Als hoedster van het belang van alle beleggers en met een lange (100 jaar) historie, waardeert de VEB dat de consultatie haar de gelegenheid biedt met name haar zorg met betrekking tot de aanwijzing van de toezichthouder naar voren te brengen. De VEB kiest er daarbij niet voor de binnen de internetconsultatie opgenomen vragen afzonderlijk en gespecificeerd te beantwoorden doch biedt haar reactie in de vorm van dit document aan.

De WIVO strekt tot implementatie van de CSDDD<sup>1</sup> in het Nederlandse recht. De CSDDD strekt ertoe ervoor te zorgen dat grote ondernemingen die actief zijn op de Europese interne markt, feitelijke of potentiële nadelige gevolgen op de mensenrechten en het milieu in hun waardeketens zoveel mogelijk voorkomen, beperken of beëindigen. Daarnaast bevat zij de verplichting voor ondernemingen een transitieplan voor beperking van klimaatverandering op te stellen en uit te voeren. De CSRD<sup>2</sup> bepaalt ten aanzien van het 'klimaattransitieplan' materieel hetzelfde.

Zoals de VEB dat al eerder deed met betrekking tot de CSRD, spreekt zij op deze plaats haar waardering uit voor de CSDDD. In Europa wordt nu gesproken over het idee om diverse op duurzaam ondernemen gerichte regelingen beter op elkaar af te stemmen via een omnibusrichtlijn. Wat de VEB betreft, zou het de voorkeur hebben daarbij te werken met verordeningen in plaats van richtlijnen. Dat komt de gedachte van het 'gelijk speelveld' ten goede. De vertraagde Nederlandse implementatie van de CSRD, en de daardoor veroorzaakte bestaande onduidelijkheid, stellen teleur. Het wrekt zich dat niet is gewerkt met een verordening. Nu moet de CSDDD worden geïmplementeerd, ongeacht welke Europese veranderingen in het verschiet liggen. WIVO biedt wat de VEB betreft een mooi uitgangspunt voor die implementatie.

---

<sup>1</sup> Richtlijn (EU) 2024/1760 van 13 juni 2024 inzake passende zorgvuldigheid op het gebied van duurzaamheid.

<sup>2</sup> Richtlijn (EU) 2022/2464 van 14 december 2022 met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen.

---

**European Investors-VEB**

P.O. Box 240, 2501 CE The Hague, The Netherlands | Amaliastraat 7, 2514 JC The Hague, The Netherlands T +31 (0)70 313 00 00

I [www.europeaninvestors.eu](http://www.europeaninvestors.eu)  
E [info@europeaninvestors.eu](mailto:info@europeaninvestors.eu)

I [www.veb.net](http://www.veb.net)  
E [info@veb.net](mailto:info@veb.net)

IBAN NL58 ABNA 0429655002  
BIC ABNANL2A

CC 40408053  
VAT NL002602702B01

De VEB hecht eraan te benadrukken dat er niet domweg ideologisch voor ‘zuivere en lastenluwe’ implementatie van EU-richtlijnen ‘zonder nationale koppen’ wordt gekozen. Dit ronkt lekker, maar slaat als een tang op een varken als de achtergrond van de keuze voor richtlijnen in de beoordeling wordt meegenomen. Ons Nederlandse pensioenstelsel, ons provisieverbod en restrictief bonusbeleid hebben we puur te danken aan de flexibiliteit die bij de omzetting in nationale wet- en regelgeving door de EU wordt geboden. Ook vormen de vrijheidsgraden die in EU-verband worden geboden, in de verwachting dat nationale omzetting de mal biedt om het passend in te gieten, bij ongelimiteerde doorgeleiding van alle opties de opmaat naar enorme fragmentatie, hoge administratieve lasten en inperking van consumenten- en beleggersbescherming.

Evenwel juicht de VEB in deze toe dat het kabinet ernaar streeft de CSDDD wel ‘zuiver en lastenluw’ te implementeren. Het kabinet maakt hier geen gebruik van de mogelijkheid nieuwe of verder reikende voorschriften te introduceren, behalve waar het expliciet mogelijk wordt gemaakt voor ondernemingen om binnen hun groep of met andere entiteiten informatie of middelen te delen om de naleving van de verplichtingen voor het klimaattransitieplan te vergemakkelijken. De VEB onderschrijft hier het streven geen strengere of specifiekere bepalingen in te voeren. Het laatste draagt bij aan het gelijk speelveld in Europa.

Voor de VEB is de aanwijzing van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) als toezichhoudende autoriteit het meest in het oog springende aandachtspunt. De CSDDD verplicht tot aanwijzing van *een of meer* toezichhoudende autoriteiten. Waar de CSDDD dus ruimte laat voor de aanwijzing van meerdere toezichhoudende autoriteiten, wordt van die beleidsruimte geen gebruik gemaakt; het blijft bij één enkele toezichhoudende autoriteit.

De VEB vindt de aanwijzing van de ACM zorgelijk. De ACM is geen onafhankelijk toezichthouder (dient onder het ministerie van EZK) en ook de benoemingsprocedure van bestuurders voldoet niet aan de daaraan te stellen eisen voor onafhankelijkheid. Juist met betrekking tot de CSDDD is onafhankelijkheid van de overheid een sine qua non voor het goed functioneren van de te benoemen toezichthouders. Ook ontbreekt het de ACM aan competentie en ervaring op dit terrein. De VEB kan zich indenken dat de AFM, gelet op haar uitdijende toezichtstaken (bijvoorbeeld verbreding toezicht niet-OOB accountantsorganisaties, MiCAR, DORA, en, hier niet te vergeten, CSRD) en de begrenzingen die uit het kostenkader voortvloeien,<sup>3</sup> zich niet eigener beweging geroepen voelt zich te kandideren voor deze additionele toezichtstaak. Echter tekent de VEB hier bij aan dat als het kabinet ernst is met duurzaamheid, het hem zou sieren deze aanwijzing doortastend geheel als eigen beleidskeuze bij de AFM te laten vallen.

Daarnaast wijst de VEB op de sterke samenhang tussen de CSRD en de CSDDD in het beoordelen van klimaattransitieplannen. De Europese Commissie drukte de samenhang tussen CSRD en CSDDD uit als ‘complementariteit’. De onder de CSRD verplichte duurzaamheidsrapportering komt uit in het bestuursverslag. Het bestuursverslag behoort tot de financiële informatie die wordt bestreken door

---

<sup>3</sup> Zie de Kamerbrief over voornemens tot vaststelling Kostenkaders AFM 2025-2028, beschikbaar op: [Kamerbrief over voornemen tot vaststelling Kostenkader AFM 2025-2028 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#).

het jaarrekeningenrecht.<sup>4</sup> De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is de toezichthouder op de toepassing van de financiële verslaggevingsvoorschriften. Het *Implementatiebesluit richtlijn duurzaamheidsrapportering*) verplicht tot rapportering van, zeer kort geformuleerd, het klimaattransitieplan.<sup>5</sup> Met de door het kabinet gemaakte keuze zouden er dus twee toezichthouders zijn met, min of meer onderscheiden, doch overlappende bevoegdheden met betrekking tot de duurzaamheidsrapportering. Dat is suboptimaal, zowel voor de beide toezichthouders, als voor de onder toezicht staande vennootschappen. Daarnaast is de VEB van mening dat juist de AFM bij uitstek deskundig en geëquipeerd is het toezicht op de duurzaamheidsrapportering tot zich te nemen.

Buiten het specifieke aspect van het klimaattransitieplan – waar overlap van toezichthoudende bevoegdheden ontstaat – kan dit ook in een breder verband worden getrokken. Alle aspecten die betrekking hebben op de naleving van duurzaamheidsverplichtingen, hebben een mogelijke impact op de financiële prestaties van de onderneming. De verrichtingen van een onderneming op duurzaamheidsgebied moeten kunnen worden beoordeeld in samenhang met en in aansluiting op de jaarrekening. Zij moeten daarmee verenigbaar zijn. Ook hier geldt dat de AFM, gegeven haar deskundigheid en ervaring met financiële verslaggeving, de meest gereede instantie is om op het aspect van verenigbaarheid van financiële prestatiecriteria met duurzaamheidsdoelstellingen te toetsen.

Ten slotte memoreert de VEB wat dit punt betreft nogmaals dat in EU-verband wordt gesproken over het idee diverse op duurzaam ondernemen gerichte regelingen beter op elkaar af te stemmen. Het ligt alleen al daarom voor de hand ernaar te streven op duurzaam ondernemen gerichte nationale wetgeving ter implementatie van Europese regels zoveel mogelijk te doen stroomlijnen. Dit komt de consistentie van beleid en toezicht, eenduidige kenbaarheid voor rapporterende ondernemingen en de gebruikers van verslaggeving en de vermindering van vermijdbare administratieve lasten ten goede. Juist gelet op het streven van het kabinet richtlijnen lastenluw te implementeren, is hier de aanwijzing van de AFM als toezichthouder evident de te prefereren optie.

Het spreekt vanzelf dat de VEB te allen tijde graag beschikbaar is voor een nadere toelichting of overleg.

Hoogachtend,  
European Investors-VEB

G.J. Everts  
Directeur

---

<sup>4</sup> A.C.W. Pijls, 'Civielrechtelijke aansprakelijkheid voor misleidende financiële wetgeving', in J.B.S. Hijink e.a. (red.), *Handboek jaarrekeningenrecht* (VDHI nr. 164), Deventer: Wolters Kluwer 2020, p. 1128.

<sup>5</sup> Met uitgebreide formuleringen volgt dat uit, o.a. art. 3 lid 3 sub a) 3°, 4°, 5° j° art 3 lid 3 sub b).